

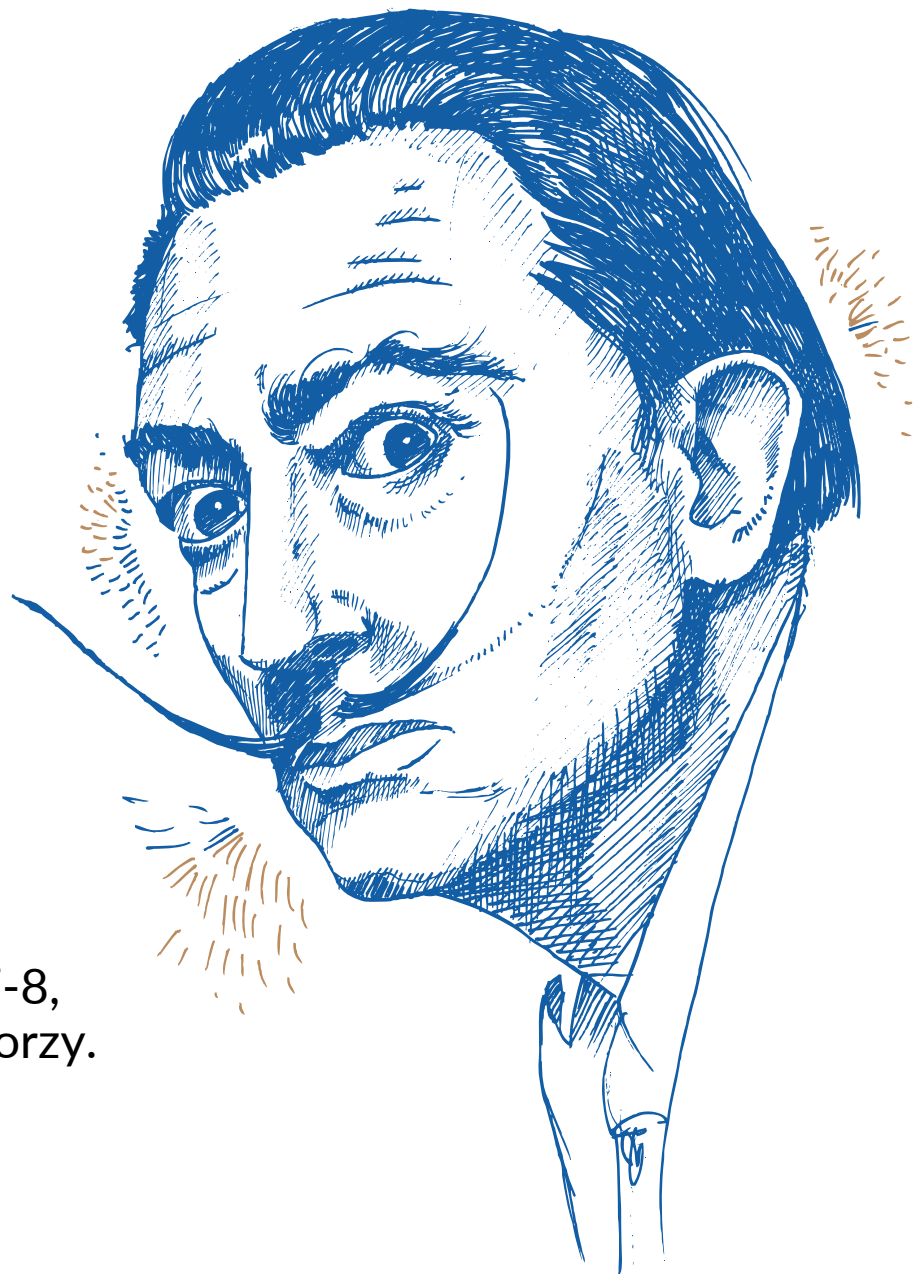
SALVADOR DALI w Niepołomicach

wystawa grafik z cykli
Plemiona Izraela | Tristan i Izolda | W poszukiwaniu Graala

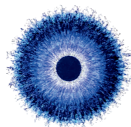
PROGRAM EDUKACYJNY

Warsztaty artystyczne
w oparciu o wystawę Salvadora Dalego
dla grup wiekowych:
przedszkola, klasy 0-3, klasy 4-6, klasy 7-8,
szkoły ponadpodstawowe, dorośli i seniorzy.

Program edukacyjny opracowali:
Kacper Broniszewski i Anita Mucha.

POLE KULTURY
SAMORZĄDOWA INSTYTUCJA KULTURY
MIASTA I GMINY NIEPOŁOMICE

EPICENTRUM
ART GALLERY

Galeria Świetlik
Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa
12 czerwca - 5 lipca 2026 r.

W poszukiwaniu Graala

„La Quête du Graal – W poszukiwaniu Graala” przenosi nas w świat legend arturiańskich, gdzie historia króla Artura, jego rycerzy Okrągłego Stołu i Krainy Camelotu żyje w mitach i opowieściach średniowiecznej literatury europejskiej. Te opowieści, pełne przygód, bitew, miłości i zdrad, stanowią istotny element szeroko rozpowszechnionej legendy króla Artura, które przez wieki stały się inspiracją dla wielu autorów i twórców w literaturze, filmie, grach i innych dziedzinach kultury, odzwierciedlając tym samym nieustające zainteresowanie ludzkości heroiczną, sprawiedliwością i moralnością.

„Spisanie wydarzeń tych pełnych przygód czasów było dziełem czterech wielkich duchownych wezwanych przez króla Artura podczas wielkich świąt na jego dworze: Arrodiana z Kolonii, Tamida z Wiednia, Tomasa z Toledo i Sapiensa z Baudas. To za ich pośrednictwem opowiadano o cudownych przygodach i wyczynach rycerza Lancelota du Lac, syna Ban de Benoïca, wychowanego przez wróżkę Vivianę. Jego męstwo i siła były sławne, a zaszczyt odkrycia Graala przypadł jego synowi Galaadowi, urodzonemu przez księżniczkę Helenę. Salvador Dali, z duszą skromnego twórcy obrazów, zafascynowanego tymi pełnymi przygód czasami, stworzył serię akwafort ilustrujących tę wyjątkową powieść, której tekst został zaczerpnięty bezpośrednio z około dwóch tysięcy stron ukrytych w rezerwach Biblioteki Narodowej w Paryżu przez profesora Irénée-Marcel Cluzel w latach 1974 i 1975.”

Tristan i Izolda

Seria akwafort „Tristan i Izolda”, to hołd miłości Tristana, młodego, odważnego rycerza z Kornwalii, i Izoldy, pięknej córki króla Irlandii. Uczucie, które narodziło się dzięki magicznej miksturze dedykowanej zacieśnieniu więzi pomiędzy Izoldą o Białych Dłoniach a królem Markiem było mocniejsze niż konsekwencje niezdolności powstrzymania kochanków.

Ich romans pozostał tajemnicą, ale nie na długo, gdyż ich uczucie zostało ujawnione, prowadząc do rozdarć i nieszczęść. Izolda o Białych Dłoniach, uzdrowicielka, stała się ostatnią nadzieją dla ran Tristana, spowodowanych walką z innym wojownikiem. Podczas jej powrotu na ląd, na statku pojawił się biały żagiel co sygnalizowało, że na lądzie czekała na nią żona króla Marka, również zwana Izoldą lub Brangien. Oznaczało to dla kochanków tragiczny finał. Średniowieczny romans stał się tematem serii 21 akwafort z suchą igłą.

Plemiona Izraela

W kontekście sztuki, Salvador Dalí, słynny hiszpański surrealistyczny malarz, znany był z eksplorowania i reinterpretacji motywów judeochrześcijańskich w swojej twórczości. Po powrocie do swoich katolickich korzeni w latach 40. XX wieku, Dalí zaczął intensywnie badać tematy biblijne, co znalazło wyraz w jego dziełach. Jego portfolio „Dwanaście Plemion Izraela” z 1973 roku jest wyrazistym przykładem tego zainteresowania. Wykorzystując techniki akwaforty i suchej igły, Dalí stworzył serię grafik, które łączą w sobie zarówno klasyczną symbolikę biblijną, jak i osobiste, surrealistyczne interpretacje. Każda grafika z tej serii jest bogata w kolory i szczegóły, odzwierciedlając nie tylko „Błogosławieństwo Jakuba” z Księgi Rodzaju, ale także wzbogacając je o elementy z judaistycznych tekstów, takich jak opisy flag i emblematów reprezentujących każde z plemion. Przez to Dalí nie tylko przedstawił historię plemion Izraela, ale także nadał jej nowy wymiar, łącząc wizję artysty z głęboką warstwą historyczną i duchową, co jest charakterystyczne dla jego późniejszych prac.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych podczas trwania wystawy od 12 czerwca do 5 lipca.

Grupy warsztatowe przyjmowane są w godzinach 8.30 i 10.15.

Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl

Zajęcia są odpłatne, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.

Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.

Zwiedzanie wystawy z przewodnikiem możliwe jest po wcześniejszym mailowym umówieniu terminu również po godzinie 12.00.

Wystawa jest dostępna w godzinach 12.00 – 20.00.

Przedszkole

„Czarodziejskie Okulary i Zwierzątko ze Snu”

Temat przewodni: Atrybuty, kolory i symbole

z cyklu „Dwanaście Plemion Izraela” (Iwia grzywa, ryby, ptaki).

Technika: Kolaż sensoryczny (mixed-media) oraz tworzenie barwnych okularów z folii.

Czas trwania: 60 minut.

Przebieg:

15 min | Czarodziejskie Okulary: Prowadzący wprowadza dzieci w świat Salvadora Dalego, który widział rzeczywistość zupełnie inaczej niż my – sennie i bajecznie. Dzieci dostają papierowe oprawki okularów, przyklejają zamiast szkiełek kolorową folię i ozdabiają je naklejkami. Gdy założą okulary, świat wokół nich natychmiast zmienia kolory. Dzieci przez chwilę biegają i tańczą po sali przy muzyce, badając, jak filtry zmieniają otoczenie.

35 min | Tworzenie Zwierzątek ze Snu: Przy stołach warsztatowych dzieci zdejmują okulary, aby przyrzeć się prawdziwym barwom materiałów. Każdy uczestnik otrzymuje gotowy, duży kontur fantastycznego zwierzątka (odnoszący się do symboli plemiennych, np. lew czy ryba). Dzieci przyklejają wewnątrz konturu różne miękkie elementy: kolorowe piórka, puszyste pompony, watę, filc oraz błyszczące folie. W efekcie powstaje sensoryczny, trójwymiarowy obrazek zwierzątka-stworka, który jest niezwykle miły w dotyku i mieni się ciekawymi kolorami.

10 min | Zakończenie: Z połączenia wszystkich puszystych prac powstaje gigantyczne, wspólne królestwo – „Kraina Sennych Stworków”.

Na koniec dzieci ponownie zakładają swoje czarodziejskie okulary, biorą obrazki w dłonie i robią krótką, dynamiczną rundę wokół sali przy sielankowej muzyce, podziwiając nawzajem swoje dzieła.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych (wiek: 3–6 lat).
Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl
Zajęcia są odpłatne w kwocie 25 zł za osobę, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.
Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.
Czas trwania: ok. 60 minut

Klasy 0–3

„Labirynt Faktur i Zaczarowane Pieczątki”

Temat przewodni: Atrybuty, kolory i symbole

z cyklu „Dwanaście Plemion Izraela” (lwia grzywa, fale morskie, oliwne gaje, gwiazdy).

Technika: Monotypia strukturalne matryce-pieczątki.

Czas trwania: 90 minut.

Przebieg:

15 min | Wprowadzenie i Królewski Ruch: Prowadzący wprowadza dzieci w świat symboli Dwunastu Plemion Izraela. Dzieci losują swoje „plemienne talizmany” (np. lew, ryba, drzewo oliwne). Każde dziecko otrzymuje dużą kulę plastycznej, miękkiej plasteliny.

20 min | Wielkie Polowanie w Labiryncie Faktur: Sala zamienia się w „Surrealistyczny Labirynt Plemion” (wykorzystujemy strukturę klamek, parapetów, kaloryferów, ścian). Zadaniem dzieci jest przemieszczanie się po sali w formie zabawy i mocne dociskanie plasteliny do różnych powierzchni. Dzieci szukają unikalnych faktur, które „zdejmują” na plastelinę, tworząc z niej unikatowe, trójwymiarowe matryce-pieczątki.

40 min | Tworzenie Pracy: Powrót do stołów warsztatowych. Dzieci mają przed sobą zebrane „plastelinowe faktury” oraz duże arkusze papieru. Za pomocą wałków lub pędzli nanoszą na plastelinowe pieczątki gęstą farbę (np. akrylową lub temperę). Poprzez dociskanie plasteliny do papieru, tworzą wielobarwną, strukturalną kompozycję – monotypię. Łącząc różne faktury (odbicie ściany staje się grzywą lwa, odbicie podeszwy – falami morza), budują swój surrealistyczny obraz.

15 min | Zakończenie: Z połączenia wszystkich prac powstaje gigantyczny „Totem Plemion”. Na koniec dzieci robią dynamiczną rundę wokół sali z uniesionymi pracami.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych (wiek: 6–9 lat).
Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl
Zajęcia są odpłatne w kwocie 25 zł za osobę, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.
Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.
Czas trwania: ok. 90 minut

Klasy 4-6

“Domowa Litografia – Tajemnica Camelotu”

Temat przewodni: Rycerze Okrągłego Stołu i legendarne artefakty z cyklu „W poszukiwaniu Graala”.

Technika: Kuchnia graficzna – litografia domowa na folii aluminiowej (tzw. kitchen litho).

Czas trwania: 60 minut.

Przebieg:

15 min | Szkic: Krótkie wprowadzenie w legendę o poszukiwaniu Świętego Graala i miecza Excalibur. Prowadzący pokazuje, jak Dalí za pomocą ekspresyjnych, dynamicznych linii tworzył swoje litografie. Uczestnicy mają 15 minut na stworzenie szybkiego, linearnego szkicu na papierze – projektują własny, surrealistyczny puchar, tarczę lub postać rycerza.

15 min | Aluminiowa Matryca: Uczestnicy otrzymują podkładki owinięte gładką folią aluminiową (matową stroną do góry). Za pomocą tłustych kredek litograficznych (lub mocno miękkich kredek woskowych/pasteli olejnych) precyzyjnie i z mocnym dociskiem przerysowują swój szkic na folię. Tłuszcz z kredki musi mocno wnikać w strukturę aluminium.

15 min | Trawienie: Czas na magię i chemię! Płytki z folii zostają umieszczone na tackach, a uczestnicy zalewają je zwykłą Coca-Colą. Zawarty w napoju kwas fosforowy reaguje z czystym aluminium, trawiąc miejsca niezapisane tłustą kredką (tworzy się warstwa hydrofilowa, która będzie przyciągać wodę, a odpychać tłustą farbę). Procesowi towarzyszy krótka, performatywna opowieść o tym, jak surrealiści wykorzystywali przypadek i codzienne przedmioty do wielkiej sztuki.

5 min | Zmywanie Olejem i Nakładanie Farby: Wyciągamy matryce z coli, delikatnie osuszamy. Następnie uczestnicy przemywają płytkę wacikiem nasączonym olejem jadalnym, aby usunąć nadmiar pigmentu z kredki (zostaje sam tłusty ślad na folii). Kolejny krok to zwilżenie matrycy wodą i natychmiastowe nałożenie tłustej farby olejnej za pomocą wałka graficznego na mokro.

Farba łapie tylko tam, gdzie był rysunek kredką!

5 min | Odbitka: Uczestnicy kładą zwilżony papier graficzny na przygotowaną matrycę. Za pomocą czystych wałków, dociskaczy lub zwykłych łyżek mocno trą plecy papieru, aby precyzyjnie odbić grafikę. Powstaje prawdziwa, unikalna litografia.

5 min | Zakończenie: Każdy uczestnik opowiada o swoim „Graalu”.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych (wiek: 10–13 lat).
Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl
Zajęcia są odpłatne w kwocie 25 zł za osobę, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.
Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.
Czas trwania: ok. 60 minut

Klasy 7-8

“Rzeźba płynnego zegara”

Salvador Dali – Trwałość pamięci, 1931

Temat przewodni: Płynność czasu, elastyczność rzeczywistości i deformacja przedmiotów codziennego użytku w twórczości Salvadora Dalego.

Technika: Przestrzenny asamblaż suchy z wykorzystaniem gotowego zegara, elastycznych materiałów i konstrukcji z drutu.

Materiały: Elastyczne, kolorowe skarpetki lub rozciągliwe fragmenty ubrań (np. z lycry/stretchu), gruby drut aluminiowy (łatwy do wyginania w dłoniach), gotowe tarcze zegarowe, elementy zegarków (plastikowe wskazówki, cyfry), grube taśmy dwustronne i piankowe, nożyczki, szczypce do drutu, bazy z grubego kartonu lub klocków drewnianych jako obciążniki.

Czas trwania: 90 minut.

Przebieg:

20 min | Rozciąganie rzeczywistości: Warsztat rozpoczyna się od krótkiej analizy motywu płynących zegarów. Rozmowy o tym, jak Dali bawił się fizyką, zmieniając to, co twarde i mechaniczne, w formy miękkie, wręcz biologiczne.

55 min | Konstrukcja płynącego czasu: Uczestnicy przechodzą do pracy z formą przestrzenną, która nie wymaga schnięcia:

1. Młodzież za pomocą aluminiowego drutu modeluje trójwymiarowy, pofalowany szkielet na gotowej tarczy zegara. Drut wyginają tak, aby „spływał” i zaginał się pod kątem 90 stopni (dzięki czemu rzeźbę będzie można później idealnie zawiesić na krawędzi domowej półki lub biurka).
2. Na przygotowany stelaż naciągają elastyczną, kolorową tkaninę (np. stretch lub kolorową skarpetkę), mocując jej końce za pomocą mocnej taśmy montażowej lub wiążąc w supełki. Tkanina natychmiast tworzy gładką, napiętą, idealnie suchą bryłę o organicznym kształcie.
3. Na tak przygotowaną konstrukcję uczestnicy nakleją za pomocą grubych taśm piankowych (efekt 3D) wskazówki oraz cyfry. Całość mogą ozdobić metalicznymi taśmami, nadając rzeźbie futurystyczny lub retro charakter.

15 min | Zakończenie: Wszystkie gotowe rzeźby zostają zawieszone na krawędziach stołów lub parapetów w galerii, tworząc wspólną instalację przestrzenną.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych (wiek: 14–15 lat).
Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl
Zajęcia są odpłatne w kwocie 25 zł za osobę, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.
Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.
Czas trwania: ok. 90 minut

Szkoła Ponadpodstawowa

“Sztuka użytkowa Salvadora Dalego”

1958

1961

1963

1969

1978

1988

Temat przewodni: Inspiracja biograficzna: Zamysł marketingowy artysty i jego komercyjne sukcesy (m.in. zaprojektowanie w 1969 roku kultowego logo lizaków Chupa Chups i umieszczenie grafiki na samym czubku opakowania, a nie z boku).

Cel: Zapoznanie z pojęciem packaging designu, analiza relacji pomiędzy sztuką, a komercją, praca z identyfikacją wizualną.

Technika: Projektowanie użytkowe.

Materiały: Gotowe białe i kraftowe bazy (kartony, puszki, tuby), markery akrylowe, folie holograficzne, taśmy metaliczne, szablony liternicze, kleje, nożyczki, ołówki, gumki.

Czas trwania: 90 minut.

Przebieg:

20 min | Analiza i Burza Mózgów: Warsztat rozpoczyna się od analizy dzieł pod kątem kompozycji, połączonej z opowieścią o komercyjnych sukcesach Dalego (projekty dla mody, reklamy, biznesu). Prowadzący przybliży uczestnikom historię powstania logo Chupa Chups. Następnie licealiści w grupach wcielają się w rolę agencji marketingowej – wybierają produkt codziennego użytku i opracowują dla niego surrealistyczny koncept (nazwa, slogan, idea).

55 min | Projektowanie Opakowania: Grupy przechodzą do pracy artystycznej na fizycznych, gotowych bazach (kartony, puszki, tuby). Młodzież projektuje i nanosi grafikę na opakowanie, bezwzględnie wdrażając zasadę Dalego – tworzą mocny, centralny punkt na makiecie, umieszczony w strategicznym miejscu (np. na czubku lub w samym sercu pudełka). Do wykonania projektu używają kontrastowych markerów akrylowych, szablonów literniczych, folii holograficznych oraz taśm metalicznych.

15 min | Zakończenie: Na zakończenie odbywa się miniprezentacja gotowych produktów. Każda „agencja” pokazuje swoje unikalne, surrealistyczne opakowanie na forum grupy, a młodzież broni swoich wyborów projektowych i je argumentuje.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych (wiek: powyżej 15 lat).
Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl

Zajęcia są odpłatne w kwocie 25 zł za osobę, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.

Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.

Czas trwania: ok. 90 minut

DOROŚLI / SENIORZY

“Szkatułki Wspomnień”

Temat przewodni: Motyw człowieka z szufladami
(szuflady jako skrytki na sekrety, pamięć i podświadomość).

Cel: Rozwijanie sprawności manualnej i precyzji poprzez poznanie tradycyjnych oraz nowoczesnych technik dekorowania drewna, a także artystyczna ekspresja osobistych wspomnień w formie użytkowej.

Technika: Mixed-media (złocenia płatkami, techniki postarzania, kolaż)

Czas trwania: 120 minut.

Przebieg:

- **30 min | Wstęp:**

Warsztat rozpoczyna się od analizy dzieł pod kątem kompozycji, połączonej z opowieścią o twórczości Dalego.

- **60 min | Mixed Media:**

Dorośli i seniorzy przechodzą do pracy manualnej nad drewnianymi szkatułkami. Wykorzystują technikę decoupage (naklejanie rycin i starych motywów), złocenia za pomocą folii metalicznych, postarzanie papieru kawą lub mediami malarskimi oraz doklejanie przestrzennych elementów: metalowych kluczy, starych koronek i stylizowanych okuć. Każda przegródka lub warstwa pudełka staje się symbolicznym zamknięciem jakiejś osobistej opowieści, ważnej podróży czy mądrości życiowej.

- **30 min | Zakończenie:**

Warsztaty kończą się wspólnym „Okrągłym Stołem”. Seniorzy siadają razem, prezentują swoje gotowe dzieła i każdy opowiada „surrealistyczną legendę” powiązaną z zawartością lub symboliką swojego autorskiego pudełka wspomnień.

Zajęcia przeznaczone są dla grup zorganizowanych.
Konieczne jest wcześniejsze ustalenie terminu mailowo: piekarniasztuki@polekultury.pl
Zajęcia są odpłatne w kwocie 35 zł za osobę, w cenie jest bilet na wystawę i warsztat.
Galeria zapewnia wszystkie potrzebne materiały.
Czas trwania: ok. 120 minut